

Část V. – Osnovy

II. stupeň

KAPITOLA 16. - HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor - vyučovací předmět: Hudební výchova

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Časové vymezení předmětu:

- 6. - 9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v učebně s klavírem. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Průřezová témata:

EV - vztah člověka k přírodě
- citová stránka osobnosti

EGS - vnímání evropské hudební kultury
OSV - umění jako prostředek komunikace
- estetika mezilidských vztahů
- obecná kreativita
- rozvoj smyslového vnímání

MKV- tradice a rozmanitost kultur
- lidové písně jiných národů
- poznávání kulturních tradic

2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - předvede jednoduché taneční kroky - umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt - správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat - rozliší skladbu vokální a instrumentální - umí rozlišit lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu - vysvětlí výrazové prostředky (melodii, rytmus, tempo, dynamiku...) - rozezná dur a moll akord - správně nasadí tón, správně dýchá - odhadne správnou hlasitost zpěvu, správně rozliší mluvený projev od pěveckého 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový doprovod znějící hudby - taktování <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání hud. nástrojů – rozdělení do skupin - píseň lidová, umělá - vokální a instrumentální skladba - melodram - muzikál - opereta, opera 	<p>OSV – umění jako prostředek komunikace</p> <p>OSV – estetika mezilidských vztahů</p> <p>TV – hud. poh. činnosti: krok pochodový, valčíkový, polkový</p> <p>OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita</p> <p>EV – citová stránka osobnosti,</p>	

Školní vzdělávací program - Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
	- hodnoty not, stupnice <i>Vokální činnosti</i> - intonační cvičení --> vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur - hlasová hygiena		

Nabídka pro nácvik písní: Náměšť; Kdyby byl Bavorov; Tráva neroste; Na rozlučení; Voděnka studená; Což se mně má milá; Měsíček svítí;
 Sedlák, sedlá; Andulko šafářová; Co to máš děvečko
 Vánoční: Já bych rád k Betlému; Půjdem spolu do Betléma

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<p>- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky - podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně</p> <p>- při poslechu využívá získané zkušenosti - rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti - rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby</p> <p>- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků - ověřuje a upevňuje poznatky z hudební teorie</p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>- lidové a umělé písně: dynamika melodie rytmus</p> <p>- vokální projev</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>- orientace v hudebním prostoru - lidová píseň, polyfonie x kánon, fuga, koncert, sonáta, symfonie, symfonická báseň - duchovní x světská hudba (kantáta, oratorium) - muzikál</p> <p>Instrumentální činnosti a pohybové činnosti</p> <p>- Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého šk. roku.</p>	<p>MKV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p> <p>OSV – hudba jako prostředek komunikace</p> <p>EGS – vnímání evropské hudeb. kultury</p> <p>OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání</p>	

Školní vzdělávací program - Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
	- taktování, taneční kroky - hudební nástroje - pohybový doprovod		

Nabídka pro nácvik písní: Skoč tam, natrhej; Avignonský most; To ta Helpa; Když jsem já šel tou Putimskou branou; Kdyby tady byla taková panenka; Co to tam šupoce; Chodíme, chodíme; Žalo děvče, žalo trávu; Už se ten Talinskej rybník nahání; Pridi Jano k nám; Vánoční: Tichá noc; Chtíc, aby spal

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně - respektuje dynamiku písně - zná pojem akord - rozliší durovou a molovou stupnici - slovně zhodnotí hudbu - rozliší základní vlastnosti tónu - sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou - vyjádří hudbu pomocí gest, mimiky, „řeči“ těla 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký projev - hlasová a rytmická cvičení - zpěv lidových i umělých písní <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební dílo a jeho autor - vývojová období: vznik hudby, starověk, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. st. v české i světové hudbě <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrumentální doprovody - hudební nástroje <p style="text-align: center;"><u>hudebně pohybové činnosti</u></p> <p>Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého šk. roku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby 	<p>EV – citlivý přístup k přírodě, láska k místu, kde bydlím,</p> <p>MKV – tradice a rozmanitost kultur</p> <p>EGS – vnímání evropské a světové kultury</p> <p>OSV – umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů</p>	

Školní vzdělávací program - Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
	v návaznosti na sémantiku hudebního díla		

Nabídka pro nácvik písní:

Kde ty kytky jsou; Jen vítr to ví; Žádnýj neví , co sou Domažlice; Nezacházej, slunce; Óda na radost; Proč bychom se netěšili; Pridi ty, šuhajko; Žadnyj neví jako já; Koupím já si koně vraný; V širém poli studánečka
Vánoční: Bílé Vánoce; Purpura

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů - rozpozná funkci stylů a žánrů k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům - při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností - postihuje hudebně výrazové prostředky - spojuje poslech s pohybovou činností - postihuje hudební výrazové prostředky - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - rozpozná hud. nástroje, jejich výrazové možnosti 	<p>Vokální činnosti</p> <p>Opakování učiva z předchozích ročníků.</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební styly a žánry: jazz, blues, swing, rock and roll, rock, pop, folklór, hudební divadlo a film <p>Instrumentální a pohybové činnosti</p> <p>Prolínají do vokálních i poslechových činností během celého školního roku</p>	<p>EV – citový vztah k přírodě</p> <p>EGS – vnímání evropské hudební kultury</p> <p>MKV – tradice a rozmanitost kultur</p>	

Školní vzdělávací program - Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
	- hudební výrazové prostředky		

Nabídka pro nácvik písní: Gaudeamus igitur; Ej, od Buchlova; Anička dušička; A ja taka dzivočka; Když jsem šel z Hradišť'a; Vínečko bílé; Včera; Pár havraních copánků; Kolíne, Kolíne; Nedaleko od Trenčína

Zpracováno k ŠVP platnému k 1. září 2007 a dále.